

EL SEGUICI FESTIU DE SANT CLIMENT DE LLOBREGAT

LA IMATGERIA FESTIVA I ELS BALLS POPULARS

UNA MICA D'HISTÒRIA

Un seguici és el conjunt de persones que acompanyen algú per honorar-lo. En la tradició festiva catalana, les processons eren encapçalades per entremesos i balls que representaven passatges bíblics, i que més endavant van anar secularitzant-se. Sovint, aquests entremesos, eren gestionats per gremis, confraries i el propi consistori. Actualment ho són per associacions i altres col·lectius. El Seguici Festiu ha esdevingut el conglomerat d'elements festius d'una població o comunitat que participen de forma conjunta en cercaviles o processons. El seguici és un acompanyament i un espectacle, però també un espai de participació ciutadana dins la festa.

A Sant Climent de Llobregat el Seguici Festiu apareix com a tal a partir del 2017, actuant principalment el diumenge de Festa Major. El Seguici el conformen tan aquells balls i entremesos que ja existien en el moment de la seva constitució, com aquells nous elements que s'han anat creant a posteriori, seguint els criteris de vinculació amb la cultura popular d'arrel tradicional catalana, la història i tradició locals, i l'acompanyament musical de caràcter tradicional.

1993	ESTRENA GEGANTS CLIMENT I ROSEB
1994	ESTRENA CAPGROSSOS PATUFET I COL
1995	PRIMER ESPECTACLE FOMARIANS DIABLES
2001	ESTRENA GEGANTONA LLÚCIA
2003	ESTRENA CAPGROSSOS SOL I LLUNA
2009	IA MOSTRA DE GRUPS FOLKLÒRICS
2012	RECUPERACIÓ DELS FOMARIANS DIABLES
2013	CREACIÓ DEL BALL DE GITANES CREACIÓ DE L'ESCLAT DE FESTA
2015	RECUPERACIÓ DEL BALL DEL PATATUF
2016	CREACIÓ DEL BALL DE CIRERAIRES
2017	CREACIÓ DEL BALL DE RASTONS CREACIÓ DEL SEGUICI FESTIU
2018	CREACIÓ DEL BALL DE MOCADORS
2019	SORTIDA DEL SEGUICI A CASTELLBISBAL ESTRENA DEL BALL DE CAPGROSSOS
2020	EDICIÓ CD "ESTEM DE FESTA LES MÚSIQUES DE LA FESTA CLIMENTONA"
2021	ESTRENA ELEMENT BESTIARI "LA POIGCA"

CRÈDITS

PRODUCCIÓ: Associació Cultural L'Empelt

TEXT: Àlex García-Miguel i Ricart

IL·LUSTRACIONS SEGUICI: Glòria Fulquet i Comas

FOTOGRAFIES ORIGINALS: Sabina Torras i Mas

DISSENY GRÀFIC: Àlex García-Miguel i Ricart

AMB LA COL·LABORACIÓ:

Ajuntament de Sant Climent de Llobregat

Diputació de Barcelona

Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya

Fomarians Diables de Sant Climent de Llobregat

1050è ANIVERSARI DE SANT CLIMENT DE LLOBREGAT

ELS GEGANTS

EL SEGUICI FESTIU DE SANT CLIMENT DE LLOBREGAT

des de 1993

UNA MICA D'HISTÒRIA

L'any 1993 l'Ajuntament adquireix una parella de gegants per al municipi, i es constitueix la colla gegantera, encarregada de vetllar per tal que els gegants siguin presents a les principals festivitats locals i participin en altres esdeveniments geganers del país. Els Gegants, amb el nom de Climent i Roser, que representen dos pagesos cireraires de la vila, són batejats el 19 de juny de 1993, apadrinats pels Gegants d'Olesa de Bonesvalls, Joan i Marta.

L'any 2001 s'estrena la geganteta Llúcia, apadrinada pels Gegants de Sant Vicenç dels Horts, Vicenç i Coloma. Inicialment representava una gegantera de la colla, però, a partir del 2016, va ser restaurada i abillada com una jove pagesa de finals del segle XIX, talment com els gegants Climent i Roser.

1993	ESTRENA GEGANTS CLIMENT I ROSER
1995	1ª PARTICIPACIÓ A LA CIUTAT GEGANERA (LLEIDA)
1999	PARTICIPACIÓ A LA CAVALCADA DE LA MERCE
2001	ESTRENA GEGANTONA LLÚCIA ORGANITZACIÓ IV TROBADA DE GEGANTS DEL BAIX LLOBREGAT
2008	CELEBRACIÓ 15è ANIVERSARI ESTRENA NOUS VESTITS
2009	ORGANITZACIÓ DE LA 1ª MOSTRA DE GRUPS FOLKLÒRICS
2013	CELEBRACIÓ 20è ANIVERSARI
2014	RESTAURACIÓ GEGANTS AL TALLER L'ESFERA
2015	ACTUACIÓ A ORIO (PAÍS BASC)
2016	ESTRENA NOU VESTUARI LLÚCIA EDICIÓ CONTE "LA LLEGENDA DEL CIRERER"
2018	PROCLAMACIÓ COM A XXXI CIUTAT GEGANERA ESTRENA REPRESENTACIÓ "LA LLEGENDA DEL CIRERER"
2019	ACTUACIÓ A ATARRABIA (NAVARRA)

LA MÚSICA

Els gegants ballen acompanyats habitualment d'un grup de grallers, tot i que altres formacions els solen acompanyar en actuacions especials, com xarangues, cobles o bandes.

SABIES QUE...

Els gegants van ser construïts al Taller Can Boter, una comuna de Tiana. En la seva creació hi van patricipar diferents artistes, entre ells el reconegut actor Àlex Casanova.

ACTUACIONS

Els gegants participen a l'Exposició de Cireres (maig), a la Gegantada (juny), a la Festa Major de Sant Llorenç (agost) i a diversos actes de la Festa Major de Sant Climent (novembre)

FITXA TÈCNICA

	CLIMENT	ROSER	LLÚCIA
	3,80m	3,60m	2,00m
	56,5kg	47,0kg	11,5kg

ELS FOMARIANS

EL SEGUICI FESTIU DE SANT CLIMENT DE LLOBREGAT

des de 1995

UNA MICA D'HISTÒRIA

Fomarians Diables de Sant Climent de Llobregat va sorgir, a principis dels anys noranta, de l'interès d'uns joves, que en aquell moment formaven part de l'Esplai "El Quirro Blau" i que van voler cremar en un correfoc. Després d'alguna trobada amb la colla de diables de Gavà, van decidir crear una colla pròpiament climentona. Des del seu naixement, els Fomarians s'han caracteritzat per la creació d'espectacle teatrals, més enllà de participar en els tradicionals correfocs, i per portar unes màscares de follet ben característiques.

Les seves actuacions principals són els correfocs i espectacles de foc, però també participen al seguici encapçalats pels seus reis, Baltaner i Brigit, uns personatges que únicament apareixen en les dates més assenyalades, i són els encarregats de pronunciar els "versots", uns versos satírics sobre l'actualitat que donen pas a la cremada de l'Ajuntament i l'inici del Correfoc de Festa Major.

1993/94	1ª GESTACIÓ DE LA COLLA FOMARIANS DIAABLES
1995	1ª ESPECTACLE DE FOMARIANS - "AQUELARRE"
1996	2ª I 3ª ESPECTACLE DE FOMARIANS - "EVOLUCIÓ" I "MURUROA"
1997	4ª ESPECTACLE DE FOMARIANS - "PIRENE"
1998	5ª ESPECTACLE DE FOMARIANS - "L'ODISSEA"
1999	6ª ESPECTACLE DE FOMARIANS - "UN MÓN PERFECTE"
2000	7ª ESPECTACLE DE FOMARIANS - "TITELLES"
2001	8ª ESPECTACLE DE FOMARIANS - "L'HOMÉ DEL TEMPS"
2002	9ª ESPECTACLE DE FOMARIANS - "LA NIT DE SANT JOAN"
2003	10ª ESPECTACLE DE FOMARIANS - "XU-LIN"
2004	11ª ESPECTACLE DE FOMARIANS - "EL QUIXOT"
2008	ATURADA DE L'ACTIVITAT PER MANCA DE RELLEU
2012	RECUPERACIÓ DE LA COLLA PRIMERS VERSOTS DE FESTA MAJOR
2013	RECUPERACIÓ DELS CORREFOCS DE LES CIRERES I DE FESTA MAJOR. CREACIÓ DE L'ESCLAT DE FESTA MAJOR
2017	PRESENTACIÓ BRIGIT I BALTANER. INCORPORACIÓ AL SEGUICI FESTIU
2020	8M - CORREFOC FEMINISTA

LA MÚSICA

Els Fomarians actuen acompanyats de la percussió. En els correfocs ho fan amb una formació amb gran diversitat d'instruments, i durant el Seguici de Festa Major, al so dels tabals tradicionals.

SABIES QUE...

Els Fomarians són un cas excepcional. A diferència dels diables tradicionals, no representen dimonis que encarnen el mal en la seva lluita contra el bé, sinó uns follets infernals originaris de la mitologia irlandesa.

ACTUACIONS

Els Fomarians participen al correfoc i a "La Llegenda del Cirerer" durant l'Exposició de Cireres (maig), i a l'Esclat, el Correfoc i la Cercavila de la Festa Major de Sant Climent (novembre)

ELS CAPGROSSOS

EL SEGUICI FESTIU DE SANT CLIMENT DE LLOBREGAT

des de 1994

UNA MICA D'HISTÒRIA

El ball de capgrossos s'incorpora l'any 2019 al Seguici Festiu, tot i que les figures són anteriors. La primera parella de capgrossos són el Patufet i la Col, i daten de l'any 1994. Són fets de cartró-pedra i van ser recuperats l'any 2018, restaurats pel Taller L'Esfera de Bellpuig d'Urgell.

Els capgrossos nous, el Sol i la Lluna, van ser estrenats l'any 2003, obra del Taller Sarandaca de Granollers. Són fets de fibra de vidre i tenen la particularitat de tenir dues cares.

Els capgrossos acompanyen habitualment els gegants en les seves sortides, tot i que també participen de forma autònoma en algunes actuacions. Poden ser portats tan per infants com per adults, tot i que per l'execució dels balls és necessària una mínima complexió física.

SABIES QUE...

El capgròs Patufet va ser restaurat l'any 2010 per Rafael Quirantes, d'Olesa de Montserrat, i fins l'any 2018 va ser el cap del gegantó Situ. El 2019 es restaura de nou i es recupera com a capgròs.

LA MÚSICA

Els capgrossos ballen acompanyats habitualment d'un grup de grallers. Els seus balls propis són adaptacions de tonades populars, com el "Sol Solet", "La Lluna, la pruna", el "Patatuf" o "El Patufet".

ACTUACIONS

Els capgrossos participen al Seguici Inaugural de l'Exposició de Cireres (maig), a la Festa Major de Sant Llorenç (agost) i a diversos actes de la Festa Major de Sant Climent (novembre)

BALL DE GITANES

EL SEGUICI FESTIU DE SANT CLIMENT DE LLOBREGAT

des de 2013

UNA MICA D'HISTÒRIA

L'any 2013, arran de la participació del Ball de Gitanes de Lavern als actes del 20è aniversari dels Gegants de Sant Climent, un grup de geganteres i altres persones del poble decideixen crear el Ball de Gitanes, que s'estrena durant la Festa Major d'aquell mateix any.

El Ball de Gitanes tradicional de la Catalunya Nova és un ball de cintes on els dansaires, al ballar, van formant trenes o cordons segons el pas de la dansa. L'element principal n'és el pal, coronat per un pom de flors, d'on surten les cintes. Destaca per ser un ball parlat, on els gitans i gitanes reciten un seguit de versos picarescos.

El ball és conformat per alguns personatges particulars: la capitana o capità, qui dona l'ordre d'iniciar el ball; l'estaquiro, encarregat d'aguantar el pal; els galerons, parelles de dansaires que festegen; i el grup de gitans i gitanes, que ballen trenant les cintes.

LA MÚSICA

La melodia del Ball de Gitanes de Sant Climent és una adaptació de la tonada tradicional de Sitges. Consta de quatre motius: l'entrada o sortida, el ball de cintes, la trena i els galerons. La interpreten un grup de grallers.

SABIES QUE...

El Ball de Gitanes va celebrar el seu 5è aniversari convidant al Ball de Gitanes de Lavern, precursors del ball climentó, i el Ball de Teixidores de Sant Andreu de Palomar, creat posteriorment amb la col·laboració de membres del ball.

ACTUACIONS

El Ball de Gitanes participa al Seguici Inaugural de l'Exposició de Cireres (maig), i a l'Esclat, la Cercavila i la Tanda de Lluïment de la Festa Major de Sant Climent (novembre)

EL VERSET

Quina gràcia i quin estil,
quin rumbeig i quin salero
tenen aquestes gitanes
que quan ballen, em desespero!
Gràcies per venir a veure el ball
i esperem que vagi de debò
i puguem gaudir d'aquest guirigall
en una propera ocasió.
Que visquin les terres ufanes,
que visqui el nostre patró,
que visqui el ball de les gitanes,
i visca la Festa Major!

BALL DEL PATATUF

EL SEGUICI FESTIU DE SANT CLIMENT DE LLOBREGAT

des de 2015

UNA MICA D'HISTÒRIA

Ball molt estès pel territori català, amb versions diferents però d'origen comú. Era un antic ball de festeig, amb tres picades de mans característiques que probablement són l'origen onomatopèic del nom Pa-Ta-Tuf. A Sant Climent de Llobregat es recupera per la festa Major de 2015, a iniciativa d'algunes membres del Ball de Gitanes. El ball és dansat per infants per tal de fer-los participants a la festa. Es té constància de la presència el Ball del Patatuf amb una partitura documentada a Sant Climent, recollida per Aureli Capmany.

Els dansaires del Ball del Patatuf porten una indumentària uniforme, caracteritzada pels colors blanc i vermell. Les nenes porten faldilla blanca amb un llaç vermell a la cintura i 3 cireres bordades, una brusa o samarreta blanca i calcen espadenyes de punta blanca amb betes negres. Els nens vesteixen pantalons amb una cinta vermella i un picarol als baixos, faixa vermella i camisa amb una cirera bordada. El calçat dels dansaires són les tradicionals espadenyes.

LA MÚSICA

Es interpreta sempre en directe per una formació tradicional que inclogui flabiol i tamborí -com la mitja-cobla o la cobla de tres quartans- i acordió. En ocasions especials la interpreta una cobla.

SABIES QUE...

La melodia i la dansa del Ball del Patatuf és "El Patatuf de Sant Climent de Llobregat", que fou recollida per Aureli Capmany en el seu llibre "El Ball i la dansa popular a Catalunya", editat l'any 1948.

ACTUACIONS

El ball del Patatuf participa al Seguici Infantil de l'Exposició de Cireres (maig), i a la Tanda de Lluïment que clou la Cercavila de la Festa Major de Sant Climent (novembre)

BALL DE CIRERAIRES

EL SEGUICI FESTIU DE SANT CLIMENT DE LLOBREGAT

des de 2016

UNA MICA D'HISTÒRIA

L'any 2016, durant la 40a Exposició de Cireres s'estrena el Ball de Cireraires, una dansa amb música pròpia i amb una coreografia que recrea els passos típics dels balls de pastorets tradicionals del Penedès, Garraf i el Camp de Tarragona. Els balladors vesteixen de color mostassa, marró i blanc, amb mocador al cap i davantal lligat a la manera de collir cireres, de diferents colors.

El ball compta amb tres passos principals característics: les picades, els ponts i la bota. Aquestes evolucions es poden realitzar de forma separada, durant les cercaviles, o de forma conjunta i seguida en el ball de lluïment, que culmina amb la pujada del benjamí a sobre del manyoc de pals, coneguda com a bota, moment en el qual recita el verset identificatiu del ball.

EL VERSET

La colla de cireraires avui sortim a ballar, perquè és festa assenyalada i ho hem de celebrar. Demanem amb nostra dansa, a la Verge del Roser, que guardi de les malures les vinyes de cirerers. Visca Sant Climent, que del poble n'és patró, i visca la Festa Major!

LA MÚSICA

La tonada és obra del músic colomí Joan Vicens i Pueyo, i la interpreta una formació que inclou els instruments de la mitja-cobla (flabiol i tamborí i sac de gemecs), habitualment ampliadades amb tarota i acordió.

SABIES QUE...

A Catalunya existeixen només dos balls de cireraires. El més antic, és el de Sant Climent, inspirat en els balls de pastorets. El de Santa Coloma de Cervelló s'estrena l'any 2019 i està inspirat en els balls de cercolets.

ACTUACIONS

El Ball de Cireraires participa al Seguici Infantil de l'Exposició de Cireres (maig), i a l'Esclat, la Cercavila i la Tanda de Lluïment de la Festa Major de Sant Climent (novembre).

BALL DE BASTONS

EL SEGUICI FESTIU DE SANT CLIMENT DE LLOBREGAT

des de 2017

UNA MICA D'HISTÒRIA

L'any 2017 un grup de joves s'engresca per crear una colla bastonera a Sant Climent. A través del contacte amb la Colla Nova de Bastoners de Castelldefels s'assenten les bases de la nova colla, que ballarà segons l'estil tradicional del Garraf els balls tradicionals de la vila de Sitges. Durant la Festa Major d'aquell mateix any, el Ball de Bastons es presenta en societat, acompanyat pels padrins de la Colla Nova. En la indumentària es mantenen els colors característics de les colles de cultura popular del municipi, amb faldó verd, i faixa i camals vermells.

La colla compta amb dos balls propis: l'any 2019 estrena el "Ball del Compromís", compartit amb els padrins, i que té la peculiaritat de requerir 16 dansaires per la seva execució. L'any 2020 s'estrena la música de "Cirerers Florits", ball expressament dedicat la colla climentona.

LA MÚSICA

El ball de bastons executa les seves danses al so d'una formació de grallers sitgetana, que mantenen el so i ritme característic de la manera de tocar la gralla a aquesta població del Garraf.

SABIES QUE...

Les danses que executa el Ball de Bastons de Sant Climent tenen una estructura de "quadros", pel que sempre és necessari un número de balladors múltiple de quatre, amb un mínim de 12.

ACTUACIONS

El ball de bastons participa al Seguici Inaugural de l'Exposició de Cireres (maig), i a l'Esclat, la Cercavila i la Tanda de Lluïment de la Festa Major de Sant Climent (novembre).

BALL DE MOCADORS

EL SEGUICI FESTIU DE SANT CLIMENT DE LLOBREGAT

des de 2018

UNA MICA D'HISTÒRIA

El Ball de Mocadors és una dansa de nova creació en què els balladors realitzen un seguit d'evolucions que tenen com a protagonistes els mocadors que s'entrelliguen al so de les gralles. La coreografia està inspirada en moviments propis d'alguns balls de valencians del Camp de Tarragona, i d'altres passos tradicionals de dansa catalana.

S'estrena per la Festa Major de 2018, i és un ball dansat per infants. Els dansaires porten una indumentària uniforme, caracteritzada pel color blau, representant els torrents i fonts que desemboquen a les tres rieres que conformen el terme de Sant Climent. Les nenes porten faldilla blau cel amb un davantal de cos sencer blau marí. Els nens pantalons blau marí i faixa blau cel. Calcen les tradicionals espadenyes. Els mocadors, l'element principal de la dansa, són de tons de blau variats.

SABIES QUE...

El vestuari va ser dissenyat per la Maria Solsona, estudiant de moda i dansaire de l'Esbart d'Andorra, així que la confecció de les peces es va realitzar en aquest país veí.

LA MÚSICA

El ball compta amb una tonada pròpia que és obra del músic colomí Joan Vicens i Pueyo, i la interpreta habitualment una formació tradicional de gralla, amb l'acompanyament del tabal.

ACTUACIONS

El ball de mocadors participa al Seguici Infantil de l'Exposició de Cireres (maig), i a la Tanda de Lluïment que clou la Cercavila de la Festa Major de Sant Climent (novembre).

LA PORCA

EL SEGUICI FESTIU DE SANT CLIMENT DE LLOBREGAT

des de 2021

UNA MICA D'HISTÒRIA

L'any 2021 s'estrena la Porca, el primer element del bestiar festiu amb què compta Sant Climent de Llobregat. Esdevé la culminació d'un projecte integral iniciat l'any 2016, amb la publicació del conte "La Llegenda del Cirerer", en què la Porca ja apareixia com un dels personatges de la història.

La construcció de la Porca va anar a càrrec de Carles Teixidó, del Taller L'Esfera de Bellpuig. La indumentària dels portadors va ser confeccionada per Olivia Cros, de Riudoms. El disseny de l'acompanyament musical i arranjaments el va realitzar la Marta Pujades de Vilanova i la Geltrú, i el Ball de la Porca, estrenat l'any 2018, és obra del Marçal Ramon.

Es tracta d'una bèstia amb doble funcionalitat. Pot participar en cercaviles o actes diürns, de forma mansa i divertida, així com en correfocs o actes nocturns, de manera ferotge i llançant pirotècnia. Compta amb 7 punts de foc i és carregada internament per una persona.

LA MÚSICA

L'acompanyament musical es compon d'una formació única integrada per dues tenores, fiscorn, trombó, junt amb la percussió. Les músiques interpretades són d'autors de música d'arrel tradicional contemporanis.

SABIES QUE...

Des de l'any 2018 fins el 2020, l'encarregat de representar el paper de la Porca a "La Llegenda del Cirerer" va ser el Verro de Cardedeu, motiu pel qual se'l va escollir com a padri de la nova figura.

ACTUACIONS

La Porca participa al Seguici Inaugural i a "La Llegenda del Cirerer" durant l'Exposició de Cireres (maig), i a l'Esclat, el Correfoc i la Cercavila de la Festa Major de Sant Climent (novembre)

